

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu Veroniky Juříčkové a soudců Tomáše Langáška a Filipa Dienstbiera v právní věci žalobce: **T. B.**, zastoupený Mgr. Michaelou Šurmanovou, LL.M., advokátkou, sídlem Vodičkova 704/36, Praha 1, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, sídlem Křížová 1292/25, Praha 5, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalované ze dne 8. 7. 2021, č. j. RN-821 005 0673-315-JS, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 8. 8. 2022, č. j. 58 Ad 17/2021-95,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost žalobce **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovené zástupkyni žalobce Mgr. Michaela Šurmanové, LL.M., advokátce, **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši 3 146 Kč, která bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do jednoho měsíce od právní moci tohoto usnesení.

Odůvodnění:

I. Vymezení případu

[1] Žalobce žádal o invalidní důchod od roku 2012. Žalovaná rozhodnutím ze dne 13. 2. 2013 nejprve žalobcovu žádost zamítla pro nedostatek potřebné doby pojištění. Rozhodnutím ze dne 10. 4. 2015 byl žalobci přiznán invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně z důvodu zdravotního postižení spočívajícího v chronické virové hepatitidě [kapitola I, položka 1b přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (vyhláška o posuzování invalidity)]. V roce 2019 žalobce požádal o změnu výše invalidního důchodu. Rozhodnutím ze dne 10. 7. 2020 žalovaná žádost zamítla, neboť žalobce byl nadále invalidní v prvním stupni; jako rozhodující příčina dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu však bylo hodnoceno zdravotní postižení podle kapitoly XIII (*Postižení svalové a kosterní soustavy*), oddílu E (*Dorzopatie a spondylopatie*), položky 1c přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity (se středně těžkým funkčním postižením, závažné postižení jednoho nebo více úseků páteře, se závažnou poruchou statiky a dynamiky páteře, insuficiencí svalového korzetu, s často recidivujícími projevy

kořenového dráždění, s funkčně významným neurologickým nálezem, s poškozením nervu, popř. symptomatologie neurogenního močového měchýře, se závažným snížením celkové výkonnosti při běžném zatížení, některé denní aktivity omezeny). V řízení o námitkách proti tomuto rozhodnutí posudkový lékař žalované v posudku ze dne 16. 9. 2020 dospěl k závěru, že žalobce není ode dne 16. 6. 2020 invalidní pro pokles pracovní schopnosti pouze o 30 % (zdravotní postižení bylo hodnoceno podle kapitoly XIII, oddílu E, položky 1b přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity). Následně byl žalobci rozhodnutím ze dne 3. 11. 2020 odňat invalidní důchod ode dne 10. 11. 2020.

[2] Dne 24. 11. 2020 žalobce opětovně požádal o invalidní důchod. Žalovaná při posuzování žádosti vycházela z posudku ze dne 13. 1. 2021, dle kterého žalobcova pracovní schopnost poklesla pouze o 30 %. Jako rozhodující příčina dlouhodobě nepříznivého stavu bylo hodnoceno postižení kosterní soustavy, konkrétně bolestivý páteřní syndrom. Dále žalobce prodělal virovou hepatitidu typu C a v minulosti podstoupil její terapii. Posudková lékařka podrobně popsala výsledky neurologických vyšetření žalobce a postižení podřadila pod kapitolu XIII, oddíl E, položku 1b přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Pokles pracovní schopnosti byl dán procentním rozpětím 10 až 20 %, přičemž byla zvolena horní hranice, která byla z důvodu dalšího postižení navýšena o 10 %. Žalovaná dospěla k závěru, že pro uznání invalidity prvního stupně by žalobcův zdravotní stav musel být hodnocen podle položky 1c, u níž se hodnotí stav, kdy jsou časté projevy kořenového dráždění a opakovaně funkčně významný neurologický nálezn a poškození nervu zjištěné EMG vyšetřením. Tato kritéria však žalobce nenaplnil, neboť ani při vyšetření magnetickou rezonancí nebyl zjištěn útlak nervových struktur, který by měl vliv na zjištěnou inkontinenci; neurologický nálezn neprokázal ani poruchy cití a motoriky.

[3] Žalobce se proti tomuto rozhodnutí bránil námitkami, které žalovaná rozhodnutím označeným v záhlaví tohoto usnesení zamítla a rozhodnutí o zamítnutí žalobcovy žádosti o invalidní důchod potvrdila.

[4] Žalobu proti tomuto rozhodnutí Krajský soud v Praze zamítl rozsudkem označeným v záhlaví. V odůvodnění rozsudku krajský soud uvedl, že posudkoví lékaři žalované se v souzené věci shodují v závěru, že žalobce není invalidní, neboť ani po navýšení horní hranice 20 % stanovené pro rozhodující zdravotní postižení nedosáhla míra poklesu jeho pracovní schopnosti potřebných 35 %. Tento závěr následně potvrdila také posudková komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále též „PK MPSV“) v posudku ze dne 7. 2. 2022 a doplňujícím posudku ze dne 29. 6. 2022. Krajský soud zdůraznil význam odborného lékařského posouzení, u něhož soud nezkoumá jeho věcnou správnost, neboť k tomu nemá potřebné odborné znalosti. Krajský soud vyhodnotil odůvodnění posudku PK MPSV (a jeho doplnění) jako úplné, logické a přesvědčivé. Dospěl k závěru, že posudková komise vycházela ze všech dostupných lékařských zpráv a zohlednila veškerá žalobcova zdravotní postižení. K posouzení žalobcova zdravotního stavu měla PK MPSV k dispozici dostatek aktuálních podkladů, včetně lékařských zpráv z neurologického a psychiatrického centra ze dne 29. 9. 2021 a hepatologie ze dne 3. 11. 2021.

[5] Dle krajského soudu žalobce nespecifikoval (vyjma tvrzení ohledně virové hepatitidy, která však byla v posudku PK MPSV zohledněna), z jakých konkrétních důvodů jsou informace o jeho zdravotním stavu zkreslené. Přestože námitky týkající se nedostatečného zohlednění postižení močového měchýře a důsledků léčby kortikoidy krajský soud

pokračování

považoval za uplatněné po lhůtě k podání žaloby, vyžádal jejich doplňující posouzení. Na základě doplnění posudku pak dospěl k závěru, že ani tyto námitky by nebyly důvodnými. Krajský soud dále s odkazem na obsah posudku podrobně rozvedl, proč žalobcovo zdravotní postižení nemohlo být hodnoceno podle položky 1c, oddílu E, kapitoly XIII přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Z podkladů obsažených ve správním spisu jsou dle krajského soudu rovněž patrné důvody změny hodnocení rozhodující příčiny žalobcova dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Krajský soud nepochybně, že žalobce trpí onemocněními, s nimiž se pojí omezení v každodenním životě. Z hlediska hodnocení invalidity je však určující objektivní posouzení zdravotního stavu, které v souzené věci přiznání invalidního důchodu žalobci neodůvodnilo.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalované

[6] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost. Neztotožnil se se závěry krajského soudu a namítl nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku. Dle stěžovatele krajský soud vycházel z nesprávného právního závěru, že nelze přihlídnout k lékařským zprávám či tvrzením po uplynutí lhůty pro podání žaloby. Dle stěžovatele nelze v době podání žaloby předvídat, zda se posudková komise vypořádá se všemi skutečnostmi a lékařskými zprávami. Stěžovatel se domníval, že v jeho případě nebylo řádně odůvodněno posouzení invalidity ani změna určení rozhodující příčiny jeho dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Z doložených lékařských zpráv naopak vyplývá spojení inkontinence s funkčním postižením. Stěžovatel zpochybnil, zda krajský soud může bez odborných znalostí sám hodnotit rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, nadto v situaci, kdy stěžovatelovo onemocnění virovou hepatitidou nevymizelo.

[7] Žalovaná se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnila se závěry krajského soudu. Připomněla, že posudková komise vycházela z aktuálních lékařských zpráv, přičemž rozhodující příčinou stěžovatelova dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je dle lékařských zpráv a vypracovaných posudků bolestivý syndrom bederní páteře.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[8] Podle § 104a odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), Nejvyšší správní soud odmítne pro nepřijatelnost kasační stížnost ve věci, v níž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, jestliže svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

[9] Kritéria přijatelnosti kasační stížnosti Nejvyšší správní soud vymezil již v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, a uplatní se na všechny věci, ve kterých před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021-28, č. 4219/2021 Sb. NSS). Kasační stížnost je proto přijatelná v případech, k nimž se judikatura doposud nevyjádřila, v nichž existuje judikatura rozporná (nejednotná), nebo je potřeba učinit judikaturní odklon. Dále je kasační stížnost přijatelná rovněž v případech zásadního pochybení krajského soudu, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 6. 2021, č. j. 10 As 154/2021-23, nebo usnesení ze dne 27. 8. 2021, č. j. 9 As 144/2021-31).

[10] Stran přesahu vlastních zájmů z pohledu výše uvedených kritérií stěžovatel v kasační stížnosti nic netvrdil. Uplatněné kasační námitky neobsahují důvody, které by mohly založit přesah vlastních zájmů stěžovatele, natož přesah svým významem podstatný. Nejvyšší správní soud v napadeném rozsudku krajského soudu rovněž *prima facie* neshledal žádná pochybení, tím spíše žádná pochybení zásadního rázu, která by mohla mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[11] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval namítanou nepřezkoumatelností rozsudku krajského soudu. V souladu s konstantní judikaturou však dospěl k závěru, že z odůvodnění rozsudku je patrné, jaký skutkový stav vzal krajský soud za rozhodný, jak uvažil o pro věc podstatných skutečnostech, jakým způsobem postupoval při jejich hodnocení a proč pokládá stěžovatelovy námitky za nesprávné (např. již rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003-130, č. 244/2004 Sb. NSS, nebo rozsudek ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003-52). Napadený rozsudek tedy nelze pokládat za nepřezkoumatelný. Z judikatury Nejvyššího správního soudu zároveň vyplývá, že s tímto důvodem je nutno zacházet obezřetně, neboť zrušení rozhodnutí soudu pro nepřezkoumatelnost oddaluje vyřešení sporu, což je v rozporu se zájmy účastníků i s veřejným zájmem na hospodárnosti řízení (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 4. 2013, č. j. 6 Ads 17/2013-25). Nepřezkoumatelnost není projevem nenaplněné subjektivní představy stěžovatele o tom, jak podrobně by měl být rozsudek odůvodněn, ale objektivní překážkou, která Nejvyššímu správnímu soudu znemožňuje napadené rozhodnutí věcně přezkoumat (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2017, č. j. 3 Azs 69/2016-24, a ze dne 27. 9. 2017, č. j. 4 As 146/2017-35).

[12] Krajský soud si za účelem posouzení zdravotního stavu vyžádal vypracování odborného posudku posudkovou komisí MPSV, včetně jeho doplnění, přičemž při hodnocení tohoto stěžejního důkazu postupoval zcela v intencích ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu, která v souladu se zásadou volného hodnocení důkazů ukládá soudům hodnotit tyto posudky jako jakýkoliv jiný důkaz a zabývat se jejich celistvostí, úplností a přesvědčivostí (např. rozsudky ze dne 25. 9. 2003, č. j. 4 Ads 13/2003-54, č. 511/2005 Sb. NSS, ze dne 3. 4. 2013, č. j. 6 Ads 158/2012-24, body 24 až 26, ze dne 15. 5. 2013, č. j. 6 Ads 11/2013-20, body 12 a 13, nebo ze dne 22. 10. 2021, č. j. 5 Ads 112/2019-39, body 17 a 18).

[13] Nejvyšší správní soud neshledal ve vyhodnocení shromážděných důkazů krajským soudem žádné pochybení. Krajský soud správně vycházel ze závěrů posudkové komise MPSV, přičemž posudek, k němuž nadto vyžádal doplňující posudkové zhodnocení, shledal úplným a přesvědčivým. Podrobně a přesvědčivě se v napadeném rozsudku vypořádal s otázkou rozhodné příčiny poklesu pracovní schopnosti, včetně vyloučení souvislosti postižení páteře s nižší kapacitou močového měchýře, které nebylo prokázáno ani vyšetřením magnetickou rezonancí. Touto otázkou se posudková komise zabývala v doplnění posudku ze dne 29. 6. 2022, při jehož vypracování zohlednila také lékařské zprávy z urologie, které měla k dispozici.

[14] K námitce nesprávnosti závěru krajského soudu, že nelze přihlížet k lékařským zprávám a tvrzením uplatněným po uplynutí lhůty pro podání žaloby, Nejvyšší správní soud podotýká, že krajský soud se z procesní opatrnosti (z důvodu náležitého posouzení zdravotního stavu) těmito zprávami zabýval, vyžádal k nim doplňující posudek PK MPSV a věcně je vyhodnotil v bodě 28 odůvodnění rozsudku. Nejvyšší správní soud v této

pokračování

souvislosti zároveň doplňuje, že jelikož správní soudy vycházejí při přezkumu správních rozhodnutí ze skutkového (a právního) stavu, který zde byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.), nemohou zohledňovat pozdější vývoj zdravotního stavu (dokládaného stěžovatelem později až v soudním řízení). Je-li stěžovatel přesvědčen, že se jeho zdravotní stav zhoršil, má možnost podat novou žádost o invalidní důchod, a to bez ohledu na výsledek tohoto řízení.

[15] Závěrem Nejvyšší správní soud pro úplnost podotýká, že krajský soud v napadeném rozsudku nehodnotil, z jakého důvodu došlo v průběhu let ke změnám v hodnocení rozhodující příčiny stěžovatelova dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu ani důvod, který žalovanou vedl k odnětí invalidního důchodu žalobci, neboť tato rozhodnutí žalované nebyla předmětem nyní vedeného řízení.

IV. Závěr a náklady řízení

[16] Nejvyšší správní soud tak neshledal v napadeném rozsudku krajského soudu pochybení, natož pochybení zásadního rázu, která by mohla mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Vzhledem k tomu, že krajský soud rozhodl v souladu s ustálenou a jednotnou judikaturou a nepochybil ani při výkladu hmotného či procesního práva, Nejvyšší správní soud kasační stížnost podle § 104a s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[17] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 a 2 ve spojení s § 120 s. ř. s. Ačkoli byla kasační stížnost odmítnuta, což je situace, na kterou obecně pamatuje § 60 odst. 3 s. ř. s., k odmítnutí pro nepřijatelnost dochází na základě zjednodušeného věcného posouzení případu (usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS), a proto je na místě rozhodnout o náhradě nákladů řízení podle úspěchu ve věci (viz již citované usnesení Nejvyššího správního soudu č. j. 9 As 83/2021-28). Žalobce (stěžovatel) neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšná žalovaná nemá právo na náhradu nákladů řízení podle § 60 odst. 2 s. ř. s.

[18] Stěžovateli byla usnesením Krajského soudu v Praze ze dne 16. 9. 2021, č. j. 58 Ad 17/2021-29, ustanovena k ochraně jeho práv zástupkyně Mgr. Michaela Šurmanová, LL.M., advokátka. V souladu s § 35 odst. 10 s. ř. s. zastupuje advokát ustanovený krajským soudem navrhovatele také v řízení o kasační stížnosti. Podle § 35 odst. 10 část věty první za středníkem s. ř. s. platí v takovém případě hotové výdaje a odměnu za zastupování ustanoveného zástupce stát. Podle § 7 bodu 3 a § 9 odst. 2 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), náleží ustanovené zástupkyni stěžovatele odměna za dva úkony právní služby podle § 11 odst. 1 písm. d) a c) advokátního tarifu (písemné podání ve věci samé – kasační stížnost včetně jejího doplnění a porada s klientem přesahující jednu hodinu, která proběhla ze dne 13. 9. 2022) ve výši 1 000 Kč za jeden úkon právní služby; a podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu náhrada hotových výdajů v paušální částce 300 Kč za jeden úkon právní služby, celkem tedy 2 600 Kč. Ustanovená zástupkyně je plátcem daně z přidané hodnoty, odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů se proto zvyšují o částku 546 Kč odpovídající této dani. Celkem tedy Nejvyšší správní soud přiznal zástupkyni odměnu za zastupování a náhradu hotových výdajů částku ve výši 3 146 Kč. K uhrazení této částky byla stanovena přiměřená lhůta jednoho měsíce od právní moci tohoto usnesení.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. září 2023

Mgr. Ing. Veronika Juříčková
předsedkyně senátu